

ЕКСТРЕМІЗМ ПАТЕНТНОЇ ЯКОСТІ – ШЛЯХ ДО РУЙНУВАННЯ ПАТЕНТНОЇ СИСТЕМИ?

Яким чином завишені стандарти якості патентів та справедливості, яку можна придбати за гроші, руйнують патентну систему Сполучених Штатів? Патентний повірений США та незалежний винахідник доктор Цзяньцин У (Jianqing Wu, Ph.D.) у матеріалі для ресурсу IPWatchdog аналізує патентну реформу США з точки зору загроз для національного інституту винахідництва й передумов поширення технологічної кризи.

На переконання фахівця, діяльність патентних реформаторів, в основі якої твердження про те, що існує занадто багато патентів, які можуть завдати шкоди бізнесу, а низькоякісні патенти спричинюють проблеми, уже демонструє свої негативні наслідки. Саме внаслідок лобювання відповідних інтересів Конгрес прийняв America Invents Act

(AIA), основною метою якого було підвищення стандарту якості патентів. У своїй статті д-р Цзяньцин У доводить, що саме високій якості патентів США має дякувати за очевидну технологічну кризу в країні. На думку автора, є чотири аспекти проблеми: конституційне призначення, його вплив на різних винахідників, негативні наслідки для інтенсифікації винахідницької діяльності порівняно з кількома іншими країнами, а також монополія на американському ринку, яка розвивається за рахунок патентів США, що належать іноземцям.

У наданій таблиці* відбиті дані про кількість патентів США, виданих американським корпораціям, зарубіжним корпораціям та індивідуальним винахідникам (серед яких незалежні винахідники, випадкові й деякі професійні винахідники) з 1995 по 2015 рік.

Years	U.S. Patent (total)	U.S. Corp. (Total)	Foreign (Total)	Japan	South Korean	Germany	Taiwan	China	U.S. Ind. Inventors
2015	298407	133434	157438	52409	17924	16549	11690	6802	13643
2012	253155	111808	132129	50677	13233	13835	10646	4637	12148
2009	167349	74799	84967	35501	8762	9000	6642	1655	8922
2006	173771	78925	83948	36807	5908	10005	6360	661	11857
2003	169028	75329	81127	35517	3944	11444	5298	297	13538
2000	157497	70894	72425	31296	3314	10234	4667	179	16129
1995	101419	44037	45680	21764	1161	6600	1620	62	12885

* Джерело – сайт USPTO.

У період 1995-2015 рр. загальна кількість патентів, виданих у США, зросла втричі. Проте кількість патентів, виданих індивідуальним винахідникам США, зменшилася, незважаючи на переміщення до Штатів технологічного ландшафту, який сприяє створенню більшої кількості винаходів. Є й інші дані (не представлені тут), які демонструють той факт, що частка патентних заявок, які походять з території США, скоротилася з 76,6% до приблизно 48,9% у період з 1963 по 2016 рік. Як і в 2015 році, заявки, подані суб'єктами США, складають менше половини всіх патентних заявок. Автор робить висновок, що більша частина винахідницької активності, відбитої у заявках патентного відомства США, насправді мала місце в іноземних державах. Іноземні компанії використовують патенти США для контролю над американським ринком, щоб успішно просувати власні продукти та сервіси. Більш того, патенти, які видаються американським корпораціям, часто використовуються для захисту продуктів, вироблених у інших країнах. Хоч автор не має достовірних даних, проте, спираючись на власний досвід, зазначає, що багато брендів США були створені в іноземних країнах. Звідси також випливає, що більшість патентів використовуються американськими корпораціями для захисту своєї продукції, яка не є вітчизняною. Об'єктом таких охоронних документів є іноземне художнє мистецтво, вони спрямовані на розвиток навичок іноземних працівників і податкові надходження іноземних держав. Інтегральна оцінка, яку наводить Цзяньцин У, демонструє, що лише 25-50 % патентів, наданих американським корпораціям, відповідають прямим інтересам США.

Продовжуючи коментувати статистичні показники, фахівець зазначає, що кількість патентів США, наданих іноземним корпораціям, постійно та стрімко зростає, заміщуючи патенти для індивідуальних винахідників США. Це підтверджується графіком кількості інозем-

них патентних заявок у період з 1963 по 2016 рік. Дефіцит торгового балансу Сполучених Штатів також значно зріс з 1976 по 2016 рік, а показник 2016 року становить \$736,79 млрд. Країни, у яких є торговельний дефіцит із США, можна умовно поділити на два класи: країни з «дешевою» працею (наприклад Китай, Мексика, В'єтнам, Індія, Малайзія) та країни із сильними технологіями (наприклад Японія, Німеччина, Франція). Останні мають велику частку патентів США. Навіть для країн з дешевою робочою силою, таких як Китай чи Індія, технології все ще є важливим чинником: забезпечувати технологічний мінімум необхідно для можливості продажу своєї продукції та послуг у США. І хоч наведені дані не є вичерпним підтвердженням аналізованої проблеми, безсумнівним є те, що втрати в галузі торгівлі в Сполучених Штатах є наслідком технологічних удосконалень у вищезгаданих країнах. Кількість патентів, виданих окремо Японії, Німеччині та Кореї, перевищує загальну кількість охоронних документів, видану індивідуальним винахідникам США, і загальна кількість патентів, виданих іноземним корпораціям, перевищує кількість документів, виданих суб'єктам США. Автор зазначає, що це є ознакою надзвичайно поганого технологічного ландшафту Сполучених Штатів. Ідеться про кризу, якій майже неможливо запобігти, оскільки надання патенту іноземній державі означає дозвіл контролю над ринком США на весь визначений у патенті строк.

Спираючись на описані вище дані, автор доходить висновку, що роль патентного відомства США йде врозріз з конституційною місією. На думку Цзяньцин У, відомство несе відповідальність за вже згадану вище технологічну кризу. Адже причина останньої криється в політиці патентного відомства: високий стандарт якості патентів, процедура визнання патенту недійсним, значні судові витрати та комісії за обслуговування (а також уве-

дення нових правил, які дедалі погіршують систему). Коли патентне відомство застосовує свої правила та процедури до всіх учасників рівноправно, воно фактично просуває їхні інтереси. Поняття «рівноправність» й «справедливість» походять від загальних судів. Коли король Англії та його двір вирішували судові справи, усі їхні рішення щодо цих справ були законом. Король мав землю – тож прецедентна влада королівського двору не піддавалася сумнівам. Після того, як Конституція США надала Конгресу законодавчі повноваження, Верховний Суд країни захопив владу прийняття законів для суддів. У королівському дворі Англії лише невелика кількість суддів могла вправно застосовувати ці закони. Водночас висока щільність прецедентів, яку створюють тисячі суддів у США, призводить до нескінченних та заплутаних конфліктів. Крім того, суди, у тому числі Верховний Суд США, створювали закон без проведення базових досліджень і без розуміння того, як новостворені норми вплинуть на націю. Для захисту судової влади суди зосередили свою увагу на тому, що автор називає недоречною «горизонтальною справедливістю».

Згідно з цим горизонтальним стандартом справедливості, якщо правило встановлено в справі *Google v. Apple*, то таке саме правило має застосовуватися до *John Doe in Corp v. John Doe*. З точки зору природного правосуддя вважається, що справедливість у цивільній справі повинна бути зважена між усіма сторонами в спорі. Як не дивно, справжня справедливість, продиктована природною справедливістю, часто або навіть завжди ігнорується. У патентних справах найважливішими фактами є те, як винахідники використовували особисті ресурси та витрачали роки на подолання труднощів для виготовлення винаходів, які вигоди їхні винаходи приносять суспільству і як уряд порушує конституційні обіцянки. Суди загальної юрисдикції ігнорують найбільш критичні фактори спра-

ведливості, але зосереджують увагу на постановах. Судді загального права можуть часто виправдовувати грубу несправедливість, спираючись на технічні особливості та прецеденти. Цей тип недосконалої справедливості був прийнятним протягом століть у США, незважаючи на надзвичайно низьку ефективність кримінальної юстиції, провалження сімейних справ та справ *pro se*. До недавнього часу усе це не мало великого значення для Сполучених Штатів.

Коли країни загального права та країни цивільних кодексів конкурують на міжнародних торговельних майданчиках, країни загального права часто втрачають позиції. Стандарт справедливості не допоміг американським корпораціям добре існувати в країнах цивільного кодексу. Національні інтереси США потерпають від непродуманості правової політики, але це мало хто помічає. Відомство застосовує кожне патентне правило до всіх заявників однаково. Воно міряє корпоративних заявників та окремих заявників США однією міркою: уводить поверхневі відмови, застосовує високий стандарт якості патенту в односторонньому порядку, надає однаково можливість вимагати міжстороннього розгляду (сплативши \$23 000) і надає однаково можливість захищати оскарження патенту (яке коштуватиме сотні тисяч доларів зборів повірених). Ніхто не може йти всупереч цим правилам. Проте ці практики справедливості, які купуються за гроші, спотворили технологічний ландшафт. Поверхневі відмови можуть змусити окремих винахідників відмовитися від своїх заяв, але не вплинуть на гігантські іноземні корпорації; надмірні збори та плата за обслуговування можуть перешкодити окремим винахідникам, але не вплинуть на іноземні корпорації; а право слідування може використовуватися всіма корпораціями, але не незалежними винахідниками США.

Політика патентного бюро призводить до послідовного заміщення винахід-

ників США іноземними корпораціями протягом багатьох років. Практика патентного відомства багато в чому завдала шкоди інтересам США: американський ринок дедалі більшою мірою контролюється іноземними корпораціями. Американські корпорації не в змозі протистояти технологічній конкуренції. Крім того, багато з них так само підтримують іноземні інтереси. Надмірні збори та витрати, плата за обслуговування ускладнюють долю окремих винахідників, але не перешкоджають корпораціям з усього світу подавати заявки на патенти США. Якщо патентне відомство використовує міру патентної якості для введення повторних відмов, це не може утримати великі корпорації від повторних спроб, але змусить індивідуальних винахідників здатися. Уведення в дію AIA розширить коло тих індивідуальних винахідників, які відмовляться від подання заявок, натомість ще більше технологічного простору отримають іноземні корпорації. Навіть якщо ринкові частки отримають як іноземні, так і американські корпорації, США однаково зазнають збитків, оскільки багато вітчизняних корпорацій використовують нові ринки для подальшого залучення іноземних активів. Крім того, багато незалежних винахідників США відмовляться від своїх патентів після невдалої спроби ліцензувати власні винаходи або продати отримані патенти. Спорожніла ніша швидко заповниться іноземними корпораціями, а їхні патентні частки в США ще більше зростуть. Патентне відомство дозволяє будь-яким корпораціям оскаржувати патенти, що належать винахідникам США, воно застерігає всі корпорації від порушень американських патентів. Коли патент, що належить іноземній корпорації, та патент, що належить індивідуальному винахіднику, стикаються у сфері захисту, то патентне відомство вбиває патент слабшого, себто винахідника. Коли філософія загального права не має природної справедливості, світ визначає, як використовувати її, щоб

заподіяти шкоду інтересам США в усіх сферах права та бізнесу. Зростання частки іноземних патентів призведе до створення ринку, захищеного для іноземних корпорацій. З кожним днем технологічний ландшафт Штатів суттєво гіршає для США.

Робота патентного відомства більшою мірою спрямована на допомогу іноземним корпораціям у питанні контролю ринку Сполучених Штатів, аніж на зміцнення винахідництва в США. Підтримується захист іноземних виробничих баз, підвищення кваліфікації іноземних працівників та збільшення податкових надходжень для іноземних урядів. Занадто мало робиться для того, щоб допомогти американським винахідникам розпочати бізнес. На думку Цзяньцина У, Конгрес повинен розглянути діяльність патентного бюро у двох аспектах: провадження нерозумної політики та неправильне керування процесами. Майбутні лідери повинні усвідомити, що, коли технологічна система перебуває в такому стані, її не можна змінити, використовуючи будь-які рівноправні заходи. Є потреба в розробці заходів, орієнтованих на допомогу американським винахідникам. Винахід — це результат винахідницької творчості, але не віджет, який кожен може зробити. Винахід і патентування не повинні контролюватися великими сумами грошей. Якщо керівники патентних бюро не розуміють цих основних принципів та керують винаходами за допомогою методів управління суміжними виробами, США ніколи не зможуть стримати спіральний процес втрати своїх технологічних переваг. Поки патентний офіс працює як гра на гроші, патентне відомство дедалі більше розширюватиме можливості корпорацій щодо подальшої реалізації незаконних цілей, таких як досягнення монополії. Коли американський ринок заблокований величезною кількістю іноземних патентів, він мало що може змінити. Останнє, що має робити патентне відомство, — це ліквідувати залишки патентів,

які нагадують про незалежних винахідників, і надати весь технологічний простір іноземним суб'єктам та корпораціям США, які працюють на іноземні інтереси.

Єдиний спосіб відвернути цю технологічну кризу, на думку автора, полягає в тому, щоб включити все населення до пулу потенційних винахідників. Якщо винахідники США створюватимуть основу для нових технологій та керувати-

муть технологіями в декількох нових напрямках, іноземні патенти втратять контролюючу силу на технологічному ринку Штатів. Це єдиний шлях для США: тільки так вдасться повернути контроль над майбутніми технологіями. Конгрес повинен убити двох найбільших ворогів: екстремізм щодо високої якості патентів та привілеї, які можна отримати за гроші.

А

Підготував Владислав Гаврильчик